

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 71. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1845_808A-txt-shoot-idm6024.pdf (tilgået 15. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

72 Alting forgaaer uden Guds *Naade*. LI.

Vi beder om *Naade*, ei om Ret.

Lad *Naade* gaae for Ret!

Naade er bedre end Ret. LI.

Naadeløst Herskab er skilt fra Gud. LI.

Krum Haand gjør *naadig* Dom.

Naar man gaaer paa sine Been, sparer man Vogn-Leien.

Naar Stodderen er vred, maa Stue-Døren undgiælde.

Naar Vreden er endt, er Vennen skiændt.

Naar der gaaer Hul paa Gnieren, saa bliver han rund.

Naar Himlen falder ned, falder Fuglene med.

Naar det regner paa Præsten, drypper det paa Degnen.

Naar man vil spille med Ræve, maa man have en Gaas i Munden.

Naar Hundene gjør, saa gaaer Tyvene.

Naar Himlen falder ned, brister mangan Leergryde. LI.

Naar Solen gaaer ned i Vester, staaer den op i Øster. M.

Naar Hovedet er borte, har Resten Helligaften.

Naar Viseren er borte, flyver Bierne vilde.

Naar man tier, da fortaler man sig ikke.

Naar Armen krøger, da gaber Munden. LI.

Naar Vognen hælder, skyder Alle efter.

Naar Barnet er dødt, er Fadderskabet ude.

Naar Frugten er moden, falder den gierne af.

Naar Træet falder, vil Alle sanke Spaaner. S.

Naar Hønen har skrabet, seer den til Kloen. S.

Naar man drikker af Flasken, synker det ikke i Glasset.

Naar flyver de hvide Fluer?

73*Naar* Fluen kommer Lyset for nær, da svider den Vingerne. M.

Naar Manden elsker hvad Konen hader, da hader Konen hvad Manden elsker. M.

Naar det fryser med Sønden, fryser Tappen i Tønden.

Naar Ingen Andre vil døe, saa maa Doctoren. M.

Naar Folk lever ilde, lever Doctoren godt. M.

Fordi Ravnene ikke kan tie, *naar* han har, maa han skriges, *naar* han fattes. M.

Naar du dæmper din Vrede, da dræber du din Fiende. M.

Naar der bliver to Søndager i een Uge (kan man faae alt hvad man vil have).

Naar man slaar imellem en Flok Hunde, piber den, man rammer.

Det er ingen Sag at kiøbe, *naar* man bare har Penge.

Naar Pigen beiler, faaer Svenden ikke Nei.

Man skal kline, *naar* Svalen bygger. S.

Naar jeg rækker min Haand og tager min Dask, sagde Drengen, saa er min Lexe lært.

Naar Krokodillen ynksomst græder, den allersnarest Folk opæder.

Man kan føre en *Nar* til Rom og tilbage, og han er *Nar* endda.

Man skal kiende en *Nar* paa Noget.

Narre skal lyskes med Knipler. S.

Hvem der giver *Narre* Løn, faaer selv dobbelt. M.

Giør aldrig *Nar* ad gamle Folk! (du kan selv blive gammel).

74Giør du *Nar* ad mig, giør du *Nar* ad Vorherre, giør du *Nar* ad mine Klæder, giør du *Nar* ad min Skræder.

Naar Narren gaaer, tager han en med sig.

Narre-Skibet findes i alle Havne. S.

Natten er vor egen (siger Tyve og Trælle).

Natte-Frist er god.

Naturen gaaer over Optugtelsen.

Det er bedst at lade *Naturen* hjælpe sig selv.

Konsten maa komme *Naturen* til Hjelp.

Man kommer ingen Vei, naar man har *Naturen* imod sig.

Navnet gjør intet til Sagen.

Tag ikke Guds *Navn* forfængelig!

Det nytter ikke, man har *Navnet*, naar en Anden har Gavnet.

Det er bedst at kalde enhver Ting ved sit rette *Navn*.

Hvo Sag søger, skal *Navn* nævne.

Man kan ikke faae mindre end *Nei*.

Nogen Naade er god.

Enhver vil gierne have *Noget* for Sit.

Man skal have *Noget* at fordrive Tiden med.

Noget er bedre end Intet (sagde Spillemanden, han fik et Ørefigen).

Noget for *Noget*, skal Venskab holdes.

Hvor *Noget* er inde, kommer ogsaa *Noget* ud.

Man Kagen dog hos *Nogle* faaer. Ps.

Der skal Meget til *Nok*.

Snak har man *Nok* af.

Enhver kan have *Nok* i sin Deel.

Den har *Nok*, som nøies. S.

Raad har man *Nok* af, naar man ingen behøver. LI

75Skulde man bryde sig om Alt hvad Folk siger, da fik man *Nok* at bestille.

Det Bedste er godt *nok*.

Det er ikke *nu*, som i gamle Dage.

Man maa see ved de Lys, som *nu* brænder.

Man skal nytte den Soel, der *nu* skinner. LI.

Med nye Folk kommer ny Skik.

Nye Koste feier immer godt.

Nye Kar er Tyende kiære, de Gamle flyve om Ilden. LI.

Alle Børn ere Narre efter nye Klæder.

Man skal ikke sætte en ny Klud paa en gammel Kjole.

Hvert halvhundrede Aar en ny Verden. S.

Nye Viser høres helst. S.

Nye Paafund kommer fra Fattig-Folk. S.

Gamle Harper kan godt faae nye Strænge. S.

Der er intet Nyt under Solen.

Det er Nyt, som sjelden skeer.

Immer noget Nyt, sjelden noget Godt.

Den gjør ogsaa Nyt, som slaaer det Gamle itu.

Det Gamle forgaaer, det Ny opstaaer.

Nygifte Mænd er ugilde Krigsfolk. S.

Nu kom jeg nys, sagde Soen i Ærtageren.

Hvem der nyser haardt, faaer god Skiæbne. LI.

Hvad kan det nytte, man seer det, naar man Intet faaer af det!

De nyttigste Stjerner har de ringeste Navne. M.

Hvad nytter det, en Ko malker godt, naar hun spilder Mælken!

At nytte og fornøie, det skal man have for Øie.

Bodel med Bytten tager halve Nytten. S.

76Hvad nytter det et Menneske, om han vandt al Verden, og tabde sig selv!

Gudsfrygt er nyttig til Alting.

Nælde brænder saavel Ven som Uven. LI.

Nær skyder ingen Harer.

Nær ved slaaer ingen Mand af Hesten.

Vær *nær* til Hjelp, naar næst brænder! LI.

Man maa nok sidde sin Ven *nær*, men man maa ikke sidde Laaret af ham.

Hvem der pløier *nær* Solen, skal høste *nær* Jorden. S.

Nær ikke Slangen i Barmen!

Man skal sætte Tæring efter *Næring*.

Tag saa Honning, at Bierne har *Næring!* LI.

Enhver er Tyv i sin *Næring*.

Jo *nærmere* Kirken, des længer fra Vorherre.

Enhver er sig selv *nærmest*.

Næst er den, i Hænde har. LI.

Det bageste Lam er Ulven *næst*. M.

Den Hunger er hedest, som *næst* er. LI.

Den arver bedst, som er Baaren *næst*. S.

Du skal elske din *Næste*, som dig selv.

Den slaaer ikke Dørren haardt i, som har sin *Næse* imellem.

Næsviis Høne faaer Kneps eller Korn.

Nød gjør *næsviis*. S.

Nød bryder alle Love.

I *Nød* skal man Venner kiende.

Naar *Nøden* er størst, er Hjelpen næst.

Ost og Brød er godt i *Nød*, Velling er ond at føre.

Man har Lidt at give bort, Intet at *nøde* bort.

Man kan *nøde* et Faar tilvands, men ikke til at drikke.

77Hvem der lader sig lokke til at stjæle, skal lade sig *nøde* til at hænge.

Det er Synd at *nøde* Godt i Ondt.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

Hvem der sidder godt, skal *nødig* reise sig.

Den dovne Dreng og den varme Seng vil *nødig* skilles ad.

Nød-Løgn er ikke forbudt.

Nød-Værge er allevegne tilladt.

De seer alle min *nøgne* Arm, men ikke min slunkne Tarm.

Naar man har Føden og Klæden, skal man dermed *nøies*.